1938 ий
9
июнь
№ 50 (433)
Акше 5 ыр.

8-ше ИЙ ЛЕКТЕШ

Рвезе коммунист

Чыла эллаоколе пролетар-шамыч, ушныза!

ВЛКСМ Маробком ден Горком орган

КАНДИДАТ-ШАМЫЧ ВЕРЧ АГИТИРОВАТЛАШ

Избирательный кампаний эн решающий этапышкыже пурен. Кажне избирательный участкыште идейне, агитационно - умылтарымаш пашам кумдан шарыман.

Тиде эн кӱлешан, ответственне пашаште доверенный ен-шамычлан пашам чарныде ыштен шогыман.

Доверенный ен-шамычлан кугу полышым комсомолец-шамыч пуен кертыт да нуно пуаш обязан улыт. Комсомолец-шамычым да активный несоюзный молодежым агитационно-массовый пашам ыштышлан шупшын шогыман, нунылан кӱлеш полышым пуман.

У-Тор'ял районышто самырык агитатор Янаев йолташ „У-нур" колхозысо молодеж коклаште агитационно-массовый пашам чаплын ыштен шога. Тудын кружокышкыжо чыла молодеж да шонго колхозник-шамычат кугу куанымаш дене коштыт. Янаев йолташ положене тунемме деч посна РСФСР ден Марий АССР Верховный Совет депутатыш регистрироватлыме кандидат - шамыч верч агитироватла, нунын автобиографийыштым умылтара.

Тыгак „У пасу" колхозын (У-Тор'ял район) самырык агитаторжо Смородинов йолташ агитационно-массовый пашам сай ышта. Доверенный енлан кугу полышым пуен шога. Агитационно-массовый пашам чаплын ыштыше самырык агитатор-шамыч моло колхозлаштат йатыр улыт.

Туге гынат, йатыр вере агитационно-массовый пашам кӱшыл верыш шындыме огыл. Комсомольский организаций-шамыч агитационно-массовый паша деч ӧрдыштӧ шогат. Теве Йошкар-Оласе Копинсоюз организаций 8-ше избирательный участкышке агитационно-массовый пашам ышташ пенгыдемдалтын. Но тиде организаций участкыште пашам пеш начарын ышта. Комсомольский организаций агитатор-шамычын пашам ыштымашыштым огеш контролироватле да агитатор-шамычлан нимогай полышымат огеш пу. Казанский лудмо пӧрт вуйлатыше Егошина (Шернур район) лудмо пӧртым агитмассовый пашан центрышкыже шындыме олмеш, эреак суралмаште шинчыкта.

Кажне первичный организацийын, райкомолын тӱҥ обязанностьышт— агитатор да доверенный ен-шамычын пашаштым кӱшкӧ качестваным ыштыман. Кажне кандидат верч серьезно агитироватлаш. Избиратель-шамычлан кандидатын родиве ончылно заслугыжым, общественно-политический илышыжым сайын умылтарыман, каласкалыман.

РСФСР да Марий АССР Верховный Советыш сайлымашым эше кугу сеҥымаш дене эртараш.

ВЛКСМ-ын 20 ийже лӱмеш „ПОЧЕТ ОҤА" НЕРГЕН

Ленинский комсомолын 20 ийже лишемме дене ВЛКСМ ЦК „Комсомольская Правда" газетын страницешыже ВЛКСМ-ын 20 ийже лӱмеш „Почет онгам" ышташ пунчалын.

„Почет онгаш" технике ден производствым пален налме областьыште сай сеҥымашыш шушо комсомольский группым, молодежный бригадым, цеховой, фабрик-заводской организацийым, колхоз - шамыч комсомольский организацийым, самырык стахановец-тракторист, комбайнер, инженер да техник-шамычым пурташ тӱҥалалтеш.

„Почет онгаш" кандидат-шамычым первичный организаций-шамыч выдвигатлат да ВЛКСМ райком ден Обком-шамычеш утверждатлалтыт.

„Почет онгаш" комитет-шамычлан кандидат-шамычым выдвигатлаш тӱҥалаш кӱштымӧ.

„РВЕЗЕ КОММУНИСТ" ГАЗЕТЕШ „ПОЧЕТ ОҤАМ" ЫШТЫМЕ НЕРГЕН

ВЛКСМ Маробкомын бюрожо „Рвезе Коммунист" газетын страницешыже ВЛКСМ-ын 20 ийже лӱмеш социалистический соревнованийын каймыжым ончыктышо „Почет онгам" организоватлаш пунчалын.

ВЛКСМ-ын 20 ийже лӱмеш „Почет онгаш" соревнованийыште ончыл верым налше посна комсомолец, молодежный бригаде, политшкол, первичный комсомольский-организаций шамыч пурталтыт. Соревнованийыште сай верым налше кандидатур-шамыч „Почет онгаш" ВЛКСМ Обкомын, горкомолын да райкомол-шамычын решенийышт почеш гына пурталтыт.

Ленинский комсомолын 20 ийже лӱмеш социалистический соревнованийыш первичный комсомольский организаций - шамычым шупшмо пашам организоватлаш ВЛКСМ райком-шамычлан кӱштымӧ.

Йошкар-Оласе 8-ше избирательный участкысе агитатор-шамычын совещанийышт.

СССР Совнарком председатель Молотов йолташ США посол господин Девисым приниматлен

5 июньышто СССР Совнарком председатель Молотов йолташ СССР гыч кайше Америк Соединенно Штатын посолжым господин Девисым приниматлен.

Приемышто Сталин йолташ лийын.

Мутланымаш 2 час шуйнен.

СССР Верховный Совет Президиум председатель Калинин йолташ США посол господин Девисым приниматлен

6 июньышто СССР Верховный Совет Президиум председатель М. И. Калинин йолташ Америк Соединенно Штатын СССР-ысе чрезвычайный да полномочный посолжым, прощальный визитым ыштыше господин Джозеф Девисым приниматлен.

Совет Ушем Герой-шамыч Э. Т. Кренкель, П. П. Ширшов да Е. К. Федоровым ВКП(б) членыш пуртымо

Совет Ушем Герой-шамыч П. П. Ширшов ден Е. К. Федоров йолташ ийын коштшо ий ӱмбач Москош пӧртылмекышт ВКП(б) радамыш пурашлан заявленийым пуеныт. Тидын марте кандидатыште улшо Совет Ушем Герой Е. Т. Кренкель ВКП(б) членыш пурташ заявленийым пуен.

ВКП(б) Центральный Комитет нине заявленийым ончымеке Э. Т. Кренкель, П. П. Ширшов да Е. К. Федоров йолташ - шамычым ВКП(б) членыш пурташ пунчалын.

РСФСР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕТЫШ САЙЛЫШАШЛАН ЙОШКАР-ОЛИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ 668 № ИЗБИРАТЕЛЬНЫЙ ОКРУГЫСО ЙОШКАР-ОЛА ШЕМЕР-ШАМЫЧ ПРЕДВЫБОРНЫЙ ПОГЫНЫМАШЫН *ОБРАЩЕНЬЫЖЕ*

Шерге избиратель йолташ-шамыч!

Тӱняште эн демократический Сталинский Конституций почеш РСФСР ден Марий АССР Верховный Советлашке сайлаш ямдылалтме исторический кече-шамычым ме кызыт мемнан чапле родинан чыла калыкше дене пырля переживатлена.

Ме кызыт ленинско-сталинский национальне политикын эн раш, замечательне кечыже - шамычым переживатлена.

Мемнан республиклан тыгай кугу честь — Марий АССР Верховный Советыш первой депутатлан мемнан кугу, родной Сталиным да тудын верный соратникше Молотов йолташым сайлаш логалмылан ме мучашдымын пиялан да куанен улына.

Кугу честьлан тау, пӱтынь калыкын таужо!

РСФСР ден Марий АССР Верховный Советлашке сайлаш кайме годым ме Сталин йолташын лӱмжым знамя семын нӧлталына.

Тиде лӱм мемнан вийнам шукемда, мемнам социалистический родинан чапшылан адакат утларак кугу у подвиглашке ӱжеш. Илыш кажне кечын сайрак лиеш, илыш кажне кечын веселарак лиеш.

Сталинский Конституциян элыште тыгай чапле илыш верч, большевик партий верч, совет власть верч, коммунист ден беспартийне-шамычын шалаташ лийдыме блокшо верч ме шкенан йӱкнам пуэна.

Общественне организаций ден шемер общество - шамыч шкенуштын предвыборный погынымашлаштышт Йошкар Олинский городской избирательный округ гыч РСФСР Верховный Совет депутатыш кандидатлан трудовой калыкын представительже, коммунистический партий ден Ленинский комсомолын воспитанникше, ВКП(б) Марий Обком первой секретарьын обязанностьым шуктышо Архипов Василий Михайловичым выдвигатленыт.

Ме, предвыборный погынымашын участникше-шамыч, Йошкар-Ола кӧргысӧ чыла пашазе, колхозник, трудовой интеллигенций, служышо, домохозяйка-шамычым 26 июнь кечыште избирательный участкылашке чыланат, ик енгай толаш да шке йӱкыштым Архипов йолташ верч пуаш ӱжына.

Виян лийже мемнан советский социалистический Конституций!

Виян лийже коммунист ден беспартийне-шамычын шалаташ лийдыме блокшо!

Виян лийже мемнан чапле Всесоюзный коммунистический большевик партий да шемер - шамычын кугу вождьшо Сталин йолташ!

МАССР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕТ ДЕПУТАТЫШ КАНДИДАТ-ШАМЫЧ

Лопатинский строительный избирательный округ

Яков Иванович АБРАМОВ

Яков Иванович Абрамов 1903 ийыште, Горьковский область, Муромский район, Малышевский ял совет, Малышево ялыште йорло кресаньык ешеш шочын.

Абрамов йолташ 9 ийаш гыч 16 ийаш марте ачажын суртыштыжо илен, телым тунемын, а кенежым вольыкым кӱтен. Школым тунем пытарымыже деч вара чодра промышленникын чодра пӱчмӧ заводыштыжо ыштен.

1918 ийыште Абрамов йолташ кӱртньӧ корнышто ремонтно пашаште ышта, а 1919 ийыште профсоюзный мобилизаций почеш Йошкар Армийыш кая. Армий гыч пӧртылмекыже, Кулебакский заводышто ышта.

1924 ийыште Абрамов йолташ ВКП(б) членыш кандидатлан пурен, 1925 ийыште тудым ВКП(б) членыш кусарышт. 1925 ийыште ВКП(б) железнодорожный ячейкын секретарьжылан ышта. 1926 ийыште ВКП(б) Кулебакский райком Орготдел вуйлатышылан сайлалтеш. Варажым ВКП(б) Вознесенский волком секретарьлан да „Судоверфь" заводысо партийне комитет секретарьлан ышта. 1929 ий гыч 1932 ий марте Абрамов йолташ Свердлов лӱмеш комвузышто тунемын.

Комвузым тунем пытарымыже деч вара Абрамов йолташым Марий областьыш командироватлат. Тыште тудо о н ч ы ч ы н ВКП(б) Йошкар-Ола горком орготдел вуйлатышылан, варажым партий Оршанке райком секретарьлан ышта.

1935 ий гыч 1937 ий декабрь марте, Абрамов йолташ партий Сернурский р а й к о м ы н секретарьже ыле.

1934 ий гыч Абрамов йолташ ВКП(б) Обком пленум членлан эреак сайлалтеш.

Кызыт Абрамов йолташ ВКП(б) Обкомын кумышо секретарьже.

Зашижемский избирательный округ

Александр Федорович ЗОНОВ

Александр Федорович Зонов йолташ 1910 ийыште Косолоп район, Марий Билямар ял совет, Елшинер йалеш йорло крестяньык ешеш шочын.

Зонов йолташ 1918 ийыште Иеляпинский тӱҥалтыш школыш тунемаш пура. Тиде школым тунем пытармек Зонов йолташ кум ий Марий-Билямарский девятилеткыште тунемеш. Шым ияш образованьан Н. К. Крупская лӱмеш коммунистический воспитаний Академийыш заочно тунемаш пура. 1929 ийыште Зонов йолташ Ижевск олаште (Удмурдский АССР), а 1930 ийыште Санри о л а ш т е (Южный урал), чернорабочийлан да каменщиклан пашам ышта.

1931 и й ы ш т е Зоновым комсомольский организаций Горьковский коммунистический политико-просветительный Институтыш тунемаш колта. Институтым тунем пытармек ВЛКСМ Маробкомын пропагандистшылан пашам ышта, а 1933 ийыште Йошкар Армийыш призыватлалтеш. Й о ш к а р Армийыште полковой школым тунем пытармек, полковой военне комиссарын секретарьжылан да политрукла пашам ышта.

1935 ийыште август тылзе марте ВЛКСМ Марий-Турек райком секретарьын заместительжылан, а август тылзе гыч Роҥго райкомол секретарьлан пашам ышта.

1937 ий май тылзе гыч Зонов йолташ Йошкар-Оласе Ната Бабушкина лӱмеш Аэроклубын комиссаржылан пашам ыштен. 1938 ий март тылзе гыч МАССР Исполком пелене Республиканский физкультур ден спорт комитетын председательжылан пашам ышта.

Зонов йолташ 1930 ий гыч ВЛКСМ член, а 1936 ий гыч ВКП(б) член.

Зашижемский окружной избирательный комиссий Зонов йолташым Марий АССР Верховный Совет депутатыш баллотироватлалташ регистрироватлен.

Йошкар-Ола район, Кузнецовский избирательный округ

Василий Ангонович КУЗНЕЦОВ

Василий Антонович Кузнецов 1898 ийыште ожнысо Тамбовский губерний, Моршанск олаште служащий ешеш шочын. 1917 ий июнь марте 3 классный земский школым да Моршанский реальный училищым тунем пытарен.

1918 ийыште В. А. Кузнецов йолташ ожсо Моршанский ден Парско-Угловской волостьышто (Тамбовский губерний, Моршанск уезд) беднота-шамыч комитетым организоватлымаште, а шыжым латыш отряд дене Парско-Угловский волостьышто эсеровский-кулацкий восстаньым пытарымаште активне участвоватла.

ВКП(б) членыш 1920 ийыште военный ведомствышто ыштымыж годым пурен.

1920—1931 ий коклаште Кузнецов йолташ Тамбов, Нижний-Новгород (кызыт Горький), Вятка, Моршанск олаште руководящий профсоюзный пашаште ыштен.

1931 ийыште тудо руководящий хозяйственный пашашке кусаралтеш да 1932 ий марте Крайпотребсоюз председательын заместительжылан, вара Горький олаште 21 №-ан заводышто директорын заместительжылан ышта, 1932 ий гыч 1938 ий марте ответственный контрольный пашаште—первояк краевой КК-РКИ-ште, а вара Советский Контрольный Комиссийыште ышта.

1920 ий гыч 1938 ий коклаште В. А. Кузнецов йолташ первичный партийный руководящий органышкыже да уездный, губернский, к р а е в о й, всесоюзный, профсоюзный совет, коопераций да партийный с'ездыш ик кана веле огыл сайлалтын.

1938 ий апрель тылзе гыч В. А. Кузнецов йолташ ВКП(б) ЦК пелене Марий АССР партийный контрольный партколлегийын секретарьжылан ышта.

Параньгинский избирательный округ

Мамдуха Валеевна МУХМИНОВА

Мухминова Мамдуха Валеевна 1919 ийыште Куянково ялеш (Параньге район) икмарда кресаньык ешеш шочын. Тудо 1934 ийыште Куянково тӱҥалтыш школым тунем лектын.

Колхозышто ик ий пашам ыштымек 1935 и й ы ш т е Мамдуха Валеевна Параньгаште почылтшо тракторист-шамачым ямдылме 3 тылзаш курсышко тунемаш пура. Рвезе, таза капан, илышлан куанышe ӱдыр шке вийжым, моштымашыжым тунемашлан пуа. Мухминова йолташ курсым сайын тунем лектеш. 1936 ий гыч таче кече мартеат кумда колхоз пасушто тракторым виктара.

Мухминова йолташ шке честне пашаж дене вашке Параньге районын ик эн з н а т н е трактористкаже лиеш. Тудын чапше район кумдыкеш веле огыл, а республик мучко шарла. Кызыт тудын лӱмжым изигекугуге куанен каласат.

Мамдуха Валеевна тракторист-шамыч коклаште стахановский движеньым шарымаште инициатор. 1937 ийыште шке честне стахановский пашаже дене трактор дене куралмаште паша нормым 231 процентыш шуктен.

Мухминова йолташ, моло патриотка семынак, родинан йӧрылтыме да пагалыме ӱдыржӧ. Тудо моло семынак чарныде тунем шога.

—Мый,—манеш тудо,—квалифицированне трактористка лийшаш верч чарн ы д е шке шинчымашем нӧлтен шогем. Тидлеч посна шке ончыланем эше ик задачым шынденам: руш йылмым тӱрыс тунемаш.

Мухминова Мамдуха Валеевна родинан патриоткаже. Тудо Ленин-Сталин партий пашалан преданне ең. С а н д е н е Параньгинский окружной избирательный комиссий Мухминова Мамдуха Валеевнам Марий АССР Верховный Совет депутатыш кандидатлан Параньгинский избирательный округышто баллотироватлалташ регистрироватлен.

Илетский избирательный округ

Михаил Михайлович РУМЯНЦЕВ

Румянцев Михаил Михайлович 1905 ийыште Юринысе пашазе поселкеш шочын.

Михаил Михайлович тӱҥалтыш школышто 3 ий тунемешат, умбакыже еш условий томамлан верч тунеммашым чарна.

Румянцев йолташ 1921 ийыште Ленинский комсомол радамыш пура да Юринысе молодежым организоватлен шогымаште активне пашаен лиеш. 1925 ийыште коммунистический партийыш пура.

Михаил Михайлович частник Кисловын коваште заводыштыжо 12 ияшак пашам ыштен. Тудо изинекак шуко йӧсым ужын.

Румянцев йолташ советский пашаште 1924 ий гыч ышта. Кок ий Юринысе страхкассыште шоген, а вара Юриныште да Козмодемьянскыште кантонный совторгслужащий-шамыч профсоюз отделенийын председательжылан с а й л а л т е ш. А 1929 ийыште выдвижене шот дене Румянцев йолташ Марийский областной ял озанлык пашазе-шамыч профсоюз отдел секретарьлан кусарат да икмыняр жап гыч председательлан пашам ышташ тӱҥалеш.

1931 ийыште Марийский Облдортранс начальниклан шогалеш да тушто 7 ий пашам ышта. 1938 ийыште Румянцев йолташым Йошкар-Ола горсовет председательын обязанностьшым шуктышылан шогалтат.

Румянцев йолташ шке честне пашаж дене шемер калыкын ӱшанжым да йӧратымашыжым сулен налын. Тудо ик сай организатор. Шке йырже шемер м а с с ы м организоватлен мошта. Румянцев йолташын качествыже тыште веле огыл,—тудо массым йӧрата массылан полша. Тудым массат йӧрата. С а н д е н е Илетский избирательный округысо шемер-шамыч Михаил Михайловичым Марий АССР Верховный Совет депутатыш кандидатлан выдвигатленыт.

КОМСОМОЛЬСКИЙ ИЛЫШ

Комсомольский организаций-шамычлан конкретне полшыман

ВЛКСМ Ронго райком пашаеҥ-шамыч колхоз пеленсе комсомольский организацийыш лектын кӱлеш полышым огыт пу. Садлан районышто комсомольский организаций - шамычын пашашт начар кая. Комсомолышто шогыдымо молодеж коклаште паша пеш начар ышталтеш.

„Карл Маркс“ колхозысо комсомольский организаций политзанятийым пеш шуен эртара. Занятий шуко кана кӱрлалтеш, комсомолец-шамыч занятийыш ямдылалтде толыт. Райкомол да тудын секретарьже Сорокин йолташ тыгай положеньым шинча гынат, нимогай мерым огеш приниматле.

„Ӱжара“ колхоз пеленсе комсомольский организаций район центр гыч кок километр веле лиеш гынат, райкомол секретарь Сорокин йолташ ик канат миен тошкалын огыл. Комсомол организаций несоюзный молодеж коклаште нимогай воспитательный пашам ок ыште. Тений ик номыр пырдыж газетымат лукмо огыл, комсомол погынымаш ок эртаралт.

Посна комсомолец-шамыч билетыштым йомдареныт.

Тиде колхозышто комсомолышто шогыдымо рвезе-ӱдыр-шамыч шукын улыт, туге гынат, нунын коклаште воспитательне паша ок ышталт. Шуко рвезе-ӱдыр-шамыч комсомолыш пурынешт, но нунылан иктат полышым ок пу. РСФСР ден Марий АССР Верховный Советыш сайлыме нерген положеньым умылтарымаште комсомол организаций нимогай пашамат ыштен огыл.

Эривани-Ром.

Марий-Турекыште политик тунеммашым огыт акле

Марий - Турек ВЛКСМ райкомын 4 июньышто VI-ше пленумжо эртыш. Пленумышто ик вопрос ончалте. Комсомолец-шамычын политически тунеммашышт нерген ВЛКСМ комитет секретарь - шамыч: Мариец завод пеленсе—Данилова, Алексеевский пеле кыдалаш школ пеленсе—Яндылетов, Сверлов лӱмеш колхоз пеленсе первичный комсомольский организацийын секретарьже Сафоргалеев да ВЛКСМ райком политучобо отдел вуйлатыше пашам шуктен шогышо Кошкин Г. йолташмыт докладым ыштышт.

Доклад гыч раш койо: але мартен комсомольский организацийыште политик тунеммашым огыт акле. Теве ВЛКСМ член Мошкин ден Ивакина (Мариец янда завод) политшколышто огыт тунем. Алексеевский пеле кыдалаш школ пеленсе комсомольский организацийын секретарьже Яндылетов йолташ шкенжын отчетыштыжо мемнан чыла паша сай кая, манын моктанаш тӧчыш. Ондак 7 комсомолец веле ыльна гын, ынде 41 комсомолецшы шуын улына, манеш. Комсомол радам кушмаш сай паша, но комсомол организаций кушкын толмо ден пырльа политик тунеммаш дене нуным авалтен толман. Алексеевский комсомольский организацийыште гын апрель тылзыштак комсомолыш пуртымо 4 еҥ але мартен нигушташ огыт тунем. Свердлов лӱм колхоз пелен комсомольский организацийыштат политик тунеммаш начар шындыме, сандене тиде организаций пытартыш ийыште йӧршынат кушкын огыл, а комсомолыш пуршаш молодеж ятыр шотлалтыт.

Доклад почеш прениыште 16 еҥ кутырыш. Прениыште кутырышо-шамыч ВЛКСМ райком секретарь Комелина да политучебо отдел вуйлатыше Кошкин йолташмытын ситыдымын, канцеляр гыч вуйлатымыштым критиковатлышт. Теве Хлебниково МТС пеленсе комсомольский организацийыште 30 комсомолец уло, нунын кокла гыч 8 комсомолецым гына политучебо дене авалтыме. Кодшо 22 комсомолец-тракторист-ка - шамыч нигуштат огыт тунем. ВЛКСМ комитет секретарь Казаковлан полыш пушо иктат уке.

Тугак Марий-Турек МТС пеленсе комсомольский организацийыштэ январь тылзе гыч комсомолец коклаште политик тунеммашым йӧршын чарныме. ВЛКСМ комитет секретарь Комелин мыланем шуко комсомольский поручений йым пуэныт, нигудыжымат ыштен ом шукто манын, вуйжым ойыраш тӧча. МТС комсомольский организацийлан, ВЛКСМ райком туштак гынат, полышым огеш пу. Пропагандист кокла гыч „Чогыт Сорла“—(Соколов), „Горт-Кизели“—(Федотов) политзанятийым чӱчкыдын кӱрледат. ВЛКСМ райком бюро нунылан нимогай мерымат ыштен огыл. Пропагандист-шамычлан семинар лиеш гынат, формальне гына эрта.

Пленумышто ВКП(б) райкомын первой секретарьже Антонов йолташ комсомолец-шамычын кажне кечын политически шинчымашыштым кӱш нӧлталын, бдительне лийын шогаш да калык тушман кашак кеч кузе маскироватлалтыт гынат, нунын маскыштым разоблачитлен, вожге куклен пытараш ӱжӧ.

Доклад почеш пленум политик тунеммаш пашам сайемдыме шотышто конкретне решенийым приниматлыш.

Э.

Смородинов йолташ пашам сайын ышта

„У пасу“ колхоз пеленсе первичный комсомольский организаций (У-Тор'ял район) Смородинов йолташым колхозышто пашам сай ыштен толмыжлан комсорглан сайлыш. Смородинов йолташ несоюзный молодеж коклаште ВЛКСМ устав ден программым тунеммашым организоватлен, садлан комсомольский организаций кушкеш. Комсомольский организаций почмо годым 2 комсомолец веле ыле гын, кызыт 8 еҥ шотлалтеш. Комсомолец-шамыч гыч шукыжо ударник улыт. Теве Бирюков, Якаев, Смородинов ака пашаште 130-160 проц. марте нормым темен шогеныт.

Политучебо план почеш эртаралтеш, пропагандист Смородинов йолташ занятийыш сайын йамдылалт толеш.

Комсомолец-шамыч РСФСР ден Марий АССР Верховный Советыш сайлыме нерген положеньым умылтарыме пашам сай шынденыт.

Янаев Миклай.

Комсомольский организаций огеш куш

„Первой Март“ колхоз пеленсе первичный комсомольский организаций (Шернур район) пеш эркын кушкеш. Колхозышто несоюзный молодеж 46 еҥ утла уло, но молодеж дене нимогай паша огеш ышталт. Политучебо эртараш ВЛКСМ Шернур райком пропагандистым лӱмжылан гына колтен. Пропагандист занятийыш пеш шуен коштеш, несоюзный молодежым политик тунеммашке шупшаш ок шоно.

Антропов И.

КОНКРЕТНЕ ВУЙЛАТАШ

„Патыр“ колхозышто (Морко район) несоюзный молодеж шуко шотлалтеш гынат, колхоз пеленсе комсомольский организацийын кушмашыже йӧршеш уке. Комсомольский организаций кушдымын причинже—несоюзный молодеж коклаште воспитательный паша ыштыдымаш. Але марте нуным нимогай кружокышкат авалтыме огыл.

Комсомольский организацийыште политучебат пеш шуен эртаралт да политучебышкыжат 3—5 комсомолец веле коштыт. Комсомольский организаций занятийыш коштыдымо-шамычлан нимогай мерымат ок ыште.

РСФСР ден МАССР Верховный Советыш сайлыме кампанийыште агитаторлан ик комсомолецат огеш ыште. Комсомольский организацийым Морко райкомол ситыдымын вуйлата.

Кудряшев.

ИЗБИРАТЕЛЬ-ШАМЫЧЛАН ПОЛЫШ

Избирательный списке

Кажне советский гражданин союзный ден автономный республик-шамыч Верховный Советыш сайлымаште участвоватлен кертше, манын тудым избирательный спискыш пуртыман. Избиратель-шамыч спискым составитлымаш технический паша огыл, а серьезный политический паша. Избиратель - шамыч спискым олалаште—ола совет, район-шамычлан шелыме олаште—район совет, сельский местностьлаште сельский (станице, ял, хутор, аул-шамыч) совет-шамыч ыштат. Избиратель-шамыч спискыш, спискым составитлыме жапыште (постоянне але временне) тиде советын территорийыштыже илыше избирательный праван улшо чыла граждан-шамыч пурталтыт.

Спискышке сайлыме кечылан 18 ийыш шушо чыла граждан-шамыч пурталтыт. Избирательный спискыш суд дене избирательный права деч лишитлыме, тыгак законный порядке дене ушдымылан шотлымо-шамыч гына пуртал огыт керт.

Избиратель-шамыч списке избирательный участкылаште совет дене ышталтыт да тудым совет председатель але секретарь подписатлат.

Больницылаште, родильне пӧртлаште, санаторийлаште да моло лечебный учреждениылаште избиратель-шамыч списке черле-шамычлан, тугак выбор кечын дежуритлыше медицинский персоналлан ышталтеш. Скарлатинозный ден дифтерийный отделенийлаште улшо черле-шамыч (заразный чер шарлыме деч) выборышто участвоватлен огыт керт.

Списке алфавитный порядке дене ышталтеш. Тушто избирательын фамилийже, лӱмжӧ да ачаж лӱмжӧ, тугак ийготшо ден илыме верже ончыкталтеш.

Кажне советыште—оласе, районысо але сельский — Верховный Советыш выбор кече марте 30 кече ончыч избиратель-шамыч спискым сакыман. Кажне избирательын долгшо—советыш пурен, тудым спискыш пуртымо але уке, терген налман.

Избиратель избиратель-шамыч спискыште тудым пуртымо огыл, тудын фамилийже, лӱмжӧ да ачаж лӱмжӧ йоҥылыш возымо, але избирательный правам лишитлыме - шамычын лӱмыштым избирательный спискыш пуртымо гын, тидын нерген спискым опубликоватлыше советыш йодмашым пуман.

Избирательный спискыште йоҥылыш улмо нерген йодмашым советыште кум кече жапыште ончалтман. Спискыште йоҥылыш уло гын, советлан кӱлеш тӧрлатымашым ыштыман, але тудын йодмыжым мо верч корангдыме нерген письменный справкым пуман. Корангдыме случай годым йодшо советын решенийжым калык судыш жалобатлен кертеш. Суд тудын жалобшым кум кече жапыште ончаш обязан. Калык судын решенийже—окончательне.

Избиратель ик избирательный списке деч посна весыш пурталтын ок керт.

Избиратель избирательный спискым опубликоватлыме ден Верховный Советыш сайлыме кече коклаште илыме вержым вашталта гын (отпускыш, командировкыш, каныме пӧртыш, вес олаш кая гын) совет тыгай еҥлан „голосоватлаш правалан удостовереньым“ пуа да избиратель-шамыч спискыште тиде еҥын каймыже нерген отмечатла. У илыме пунктышто избиратель тиде удостовереньым ончыкта да избиратель-шамыч спискыш пурталтеш. Избиратель сайлыме кечын „голосоватлаш правалан удостоверене“ дене у илыме верыш толеш гын, тудо избирательный участкыш удостовереньым ончыктен выборышто участвоватла.

Ик союзный республикын избирательже вес союзный республикыш толеш гын, тудым тугак избиратель-шамыч спискыш пуртат. Тидын нерген лӱмын лукмо чыла союзный республик Центральный Исполнительный Комитетше пунчалже уло.

КАПИТАЛИСТ ЭЛЛАШТЭ

ИСПАН ФРОНТЛАШТЕ

Сорт секторышто (Эбро энгер деч северыште) 4 июньышто мятежник-шамыч Сарелих ден Пиедрас да Аоло районышто кок атакым ыштеныт. Кок атакыжымат республиканец-шамыч чактареныт.

4 июньышто мятежный гидроплан Аликанте портыш бомбым кышкаш тӧчен, но тудым республиканский зенитный батарей поктыл колтен. Гидроплан гыч кудалтыме бомбо-шамыч английский нефтеналивной „Мэры" суднашке логалыныт. Судна экипаж состав гыч 4 енг колен.

Мятежник-шамычын самолетышт 4 июньышто Барселоныш бомбым кышкаш тӧченыт. Первой кана „Гейнкель" маркан кок самолет 0 часат 40 минутышто налетым ыштен. Республиканский зенитный артиллерий фашистский самолет-шамычым лӱйкален, нунын кокла гыч иктыже тенгызыш волен возын.

Барселоныш кокымшо налетым 13 часат 20 минутышто ыштеныт. „Юнкерс" самолет-шамыч кугу кӱкшыт гыч бомбым кышкеныт. Олаште 5 енг колен да 4 енг сусырген. Республиканский истребитель-шамыч фашистский самолет-шамычым пеш чот поктыл колтеныт; самолет-шамыч кокла гыч иктыжым йӱлалтыме да тудо сер деч 30 километр тораште тенгызыш волен возын.

Мятежный самолет-шамыч французский территорийыш бомбым кышкеныт

Париж гыч увертарыме почеш, 5 июньышто испанский мятежник-шамыч авиаций французский территорийыште восточный Пиреней районысо ятыр пунктлаш адак уэш бомбым кышкен. Бомбым кышкыме дене транспиренейский кӱртньӧ корно линийым шалатыме.

Францийын олала ден населенный пунктлашкыже фашистский авиацийын тиде первой кана нападатлымыже огыл.

Шукерте огыл ме испанский мятежник-шамычын самолетышт Франко-испанский границе лишне улшо Французский Сербер олаш налетым ыштен, бомбым кышкеныт манын увертарышна.

Францийысе общественность испанский мятежник-шамычын вожылдымашын тиде провокационный действийыштлан пеш чот ӧрын.

Французский печать фашистский авиаций тыгай налетым адакат ынышт ыште манын шижтарыман энергичный мерым ышташ требоватла.

Всесоюзный пионерский лагерьыш—Артекыш путевкым налше ученик-пионер-шамыч: (шола гыч пурлашке) А. Макаров, В. Домрачев, Б. Васильев, (кокымшо радыште) М. Садриева ден Горбунова Таня.

ЙӦРАТЫМЕ ЭЛЕМ

Пеш шуко наций ден кумдан пеледше
Моткоч-моткоч йӧратыме элем.
Кузе толнат мотор сылнешт уэмын,
А кызыт йӧршын шошо сат элем,
Ончалын тыйым, мыйын шер ок тем!

Мурен колтем элем йырваш ончалын,
Ача-изан кредалмыштым шарнен,
Шарнем куатле полководец-влакым!
Тушманым шалаталын ончыко вӱден,
Вет гений дечын гений тыш конден.

Йога энгер, сылнешт кият равнине-шамыч,
Памаш муралме гане илышна шолеш.
Поян кугу элемын йыр сатер чашкерышт,
Да шӱшпык-влак муралыт сылнын пеш,
Мемнан мурат тугак вет йонгалтеш!

Кумдан пеледше сылне родиннаже,
Вет кажне часым сенгымаш ден вашлиеш.
Вот таче кечын сай гын илышнаже,
Эрласе кече вет эше сайрак лиеш,
Сай илыш деке Сталин вӱдалеш.

Чылан ме Сталин лӱмым кӱш нӧлталын
Эрден пашашке ик тӧр лектына.
Кастен толна рӱжге мурен паша гыч,
Куатле мур ден илышнажым моктена,
Да тыйын нергенет ме, Сталин, мурена!

Тый Сталин йӧршын шӧртньӧ кече,
Йолгалын волгалтат тӱньашке йырымваш.
Эре шырге ончалше кӱкш кавасе кечын
Тыге ок сите вийже шокшын ырыкташ,
Вождь Сталин кече дечын шокшын
ырыкта!

Вождь Сталин пуыш чапле илышнажым,
Да тиде илыш курымашлык пиялан.
Паша ыштыш, канаш да тунемашше
Мланна правам пуале чылалан,
Пуэн родной Иосиф Сталин вождь правам!

Пырткалше шӱмыш муро тичак темын,
Шӱмеш ты мурым Сталин шочыктен.

Куатле вий ден шӱм гыч муро лектын,
Мур тиде родинна ден вождь нерген,
Кая тӱньаш йырваш виян шарлен!

Чонгеште чапле муро тачe шулдыранген,
Волгенче гане тый виян чымалт!
Москсо Кремльын кӧргышкӧ пуралын,
Салам ойдене тый, мурем, йонгалт:
Вождь Сталин верч элем сылнешт толат!

Элемже партий вий дене тапталтын,
Элемлан чапым калыкше чиктен.
„Я, тиде млáндым от керт йӧраталын,
Нимом от керт вет тые йӧратен",
Да йӧраталын шокшын пагален!

Родной вождь Сталин лӱмым кӱш
нӧлталын,
Толна тушманым шырпын шалатен.
Ме Ленин-Сталин партий йыр чот
чумыргалын,
Родной элнам толна пеш чаплын тӱзатен,
Ме моштена авала арален да йӧратен!

Пеш шуко наций ден кумдан пеледше,
Элемын пеш кугу пайремже лишемеш.
Вӱд толкын гай куан элем леведын,
Да кажне тудо кечым вучалеш—
Кугу сенгымаш ден тудым вашлиеш.

Да калык тиде эн куанле пайрем кечын,
Верховный власть сайлашлан ошкылеш.
Ола ден ялже тиде кугу кечым
Сӧрал пайрем тӱс дене вашлиеш,
Тунам элем эше мотор коеш.

Кумдан пеледше сылне родиннажын,
Кузе куан ден шӱмжӧ чот пыртка.
Пеш шуко наций ик еш калыкнаже,
Чын патыр гений Сталин верч йӱкла,
Родной вождь Сталинлан шке голосшым
пуа!

Чалай Васлий.

1938 ий, Йошкар-Ола.

ИЗБИРАТЕЛЬНЫЙ ЗАКОНЫМ ТУНЕМЫТ

Русско-Кукморский пеле кыдалаш школышто (Йошкар-Ола район) туныктышо-шамыч РСФСР да Марий АССР Верховный Советыш сайлыме нерген положенийым да Конституцийым колхозник ден колхозница-шамычлан умылтарат. Избиратель-шамычым туныкташ ял совет мучко 23 кружокым организоватлыме. Кружок-шамыч пашам сайын ыштат. 7-8 занятий гыч эртареныт. Колхоз еда 3-4 чтецым, кажне лу пӧртлан ик агитаторым ойрымо. Посна агитатор-шамыч кружок заняте деч посна шонго кува, кугыза-шамыч дек суртышкышт миен умылтарат.

Теве „Ильич" колхозышто агитатор К. Т. Чумаков йолташ избиратель-шамыч дек мӧнгышкышт миен умылтара. Тыгак комсомолец-агитатор-шамыч Замятина С., Ремина Е., Ушакова, Вершинин С. И., Чулкова, молат агитаций пашам сайын шынденыт.

„У пасу" колхозыштат РСФСР ден Марий АССР Верховный Советыш сайлыме нерген положенийым да Конституцийым туныктымаш сайын кая. Колхозник ден колхозница-шамыч избирательный законым тунемаш куанен коштыт. Тиде колхозыш избирательный законым туныкташ Рок Евдокия Иосифовна коштеш. Тудо шошо ага жапыште туныкташ лӱмын пасушко кошто.

Ял совет пелен агитпункт уло. Тушко колхозник-шамыч куанен коштыт. Агитпунктышто тӱрлӧ газет-журнал, политический да художественный литератур-шамыч улыт. Адак колхозник-шамычлан модашышт биллиард, шашке, шахмат уло, агитпунктышто жапым сайын эртарат.

И. П. Иванов.

КРУЖОК ПАШАМ САЙЫН ЫШТЫШ

РСФСР ден Марий АССР Верховный Советыш сайлыме нерген положений тунеммашым Сталин лӱм колхозышто (Шернур район) агитатор Андреев йолташ тӱналтыш урок эртарымаштыжак пашам сайын организоватлен моштымыжым ончыктыш. Тудо эн первояк чыла избиратель-шамычлан сайлымашын кугу значенийже дене положений тунеммашын кӱлешыже нерген умылтарыш. Тыге чыла избиратель-шамыч кружокышто тунеммашын пайдажым пален налыныт. Агитатор Андреев йолташ кум кружокышто 8 занятий гыч эртарен. Тушто 64 избиратель-шамыч тунемыныт. Занятийыш 98 процент коштыныт.

Кодшо кечылаште кружокын паша ыштымашыжын результатше пале лиеш: колхозник-шамыч Сталинский Конституцийым, РСФСР ден Марий АССР Верховный Советыш сайлыме нерген положенийым сайын пален налыныт. Нуно 26 июнь—исторический кечым кугу ямдылалтмаш дене да чапле производственный показатель-шамыч дене вашлияш мутым налыч.

Паймаков Миклай.

ПРИМЕРЫМ ОНЧЫКТА

Хлебниковский МТС-ыште (Марий-Турек район) самырык трактористка-комсомолка Черных Анисия трактор дене паша ыштымаште моло тракторист-шамычлан примерым ончыкта. Тракторыш тудо тений первой веле шинчын гынат, кӱралмаште нормым утыж дене темен толеш. Кечылан 5 гектар олмеш Черных йолташ 8 гектарым куралеш. Планым 160 процентлан тема. Тугак комсомолка Милютина йолташат кечаш нормым 115 процентлан темен шога.

М. Фавстов.

Юнкор серыш почеш

1938 ий 13 февральыште „Рвезе Коммунист" редакцийыш пурышо „Комсорг Борисовын йӱын коштмыжо" вуймутан Зайцев юнкорын возымо статяжым ВЛКСМ Звенига райкомыш терташ колтымо ыле.

Райкомол тиде статям терген налын, тыге увертара: Борисов Василийым бытовой разложене да йӱн хулиганитлымыжлан комсомол радам гыч корангдыме да уголовный мерым ышташлан материалым Звенига райпрокуратурыш колтымо.

Врид. отв. редактора— П. В. ЩЕРБАКОВ.

Адрес редакции: Мар. АССР, г. Йошкар-Ола, Дом Советов, 4 этаж, комн. № 74, телефон № 90.

Упол. Главлита Мар. АССР А—573. Тираж 3000 экз. Йошкар-Ола, 1-ая типография Маргосиздата.